

การศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ บัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงานต้องการ

A Study of Corporate Expectation of Qualification
Requirements form the Communication Arts Graduate at
Ubon Ratchathani Rajabhat University

ประกายดาว สาริกบุตร *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ในทัศนะหรืออุดมคติของนายจ้าง ผู้บริหารองค์การหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน (๒) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ แนวคิด และแนวทางการผลิตบัณฑิตนิเทศศาสตร์ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน/ตลาดแรงงานโดยทั่วไป ซึ่งจะประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปจากผู้จัดการ ผู้อำนวยการฝ่ายบุคคล ฝ่ายประชาสัมพันธ์ หัวหน้าหน่วย หัวหน้างาน จำนวน ๓๐๐ คน

โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการในทัศนะหรืออุดมคติของนายจ้าง ผู้บริหารองค์การของหน่วยงานต่าง ๆ ในตลาดแรงงานส่วนใหญ่ต้องการในด้านศีลธรรมจรรยาบรรณ นักนิเทศศาสตร์ที่ดี รองลงมา คือ ด้านศิลปะ

---

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ความสามารถและสมรรถนะในการทำงาน นิเทศศาสตร์ที่ดี และด้านศาสตร์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ที่ดี

๒. ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงาน ต้องการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

๒.๑ ความคาดหวังคุณลักษณะ ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการ ด้านศาสตร์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ที่ดี อยู่ในระดับมาก คือ ๑) มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และพิมพ์ดีดได้ ๒) มีการแสวงหาความรู้ นิเทศศาสตร์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ๓) มีความรู้ตรงศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ๔) มีความสามารถใช้เครื่องมือ สื่อสารทางด้านนิเทศศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ๕) มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ และมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และบริหารบุคคล ๖) มีความรู้ความสามารถใน ด้านการวิจัยและการวางแผนตามลำดับ

๒.๒ ความคาดหวังคุณลักษณะ ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการ ด้านศิลปะความสามารถและสมรรถนะในการ ทำงาน อยู่ในระดับมาก คือ ๑) มีความสามารถในการประสานการทำงานเป็นทีมเพื่อประสิทธิผล ๒) มีความสามารถด้านการประชาสัมพันธ์เป็น อย่างดี และมีความสามารถเป็นผู้นำและรู้จัก ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ๓) มีความสามารถในการ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแก้ไข

๒.๓ ความคาดหวังคุณลักษณะ ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการ

ด้านศิลปะความสามารถและสมรรถนะในการ ทำงาน อยู่ในระดับมาก คือ ๑) มีความสามารถในการประสานการทำงานเป็นทีมเพื่อประสิทธิผล ๒) มีความสามารถด้านการประชาสัมพันธ์เป็น อย่างดี และมีความสามารถเป็นผู้นำและรู้จัก ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ๓) มีความสามารถในการ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแก้ไข

Abstract

As the aims of this research, there are two purposes : (1) To study the expectation of qualification requirement in the attitude or the ideal of organization executive, (2) To gain suggestions, thought and procedure for achieve the bachelor of communication arts effectively to the needed company/labor market. As the result, it is useful for Ubon Ratchathani Rajabhat University and to develop the curriculum and the instructional process successfully. There are 300 people selected from manager, personal managers, public relations, department-head and headmen by simple random sampling. The instruments of the study are questionnaire and five level scale measurements. The statistics used are percentage, average and deviated standard.

คำสำคัญ

หน่วยงาน/บัณฑิตนิเทศศาสตร์/คุณ- ลักษณะอันพึงประสงค์/พฤติกรรมและสมรรถนะ การฝึกงาน/การทำงาน/หลักสูตรการฝึกงาน/ ตำแหน่งอื่น ๆ

Key words

Organization/Bachelor of Communication Arts/Needed Qualifications/Behavior and ability in Training or Working/Training Course/Other Positions

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสมัยแห่งการพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็วดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันควบคู่กันไปกับการพัฒนาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสรรพวิทยาการความรู้ได้มีความจริงซึ่งเป็นที่ยอมรับกันประการหนึ่งว่า “ความเจริญก้าวหน้า ความผาสุกสมบูรณ์และความมั่นคงของชาติ ขึ้นอยู่กับการศึกษาของคนในชาตินั้น” ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นเรื่องของสังคม และเป็นเรื่องของทุกคนในสังคม ไม่ว่า จะอยู่ในวัยใดมีสภาพของร่างกายและสมองอย่างไร” แต่การศึกษาของบ้านเมืองไทยจะดีมีมาตรฐานเพียงพอที่จะเป็นฐานรองรับการพัฒนาประเทศนั้นก็คือสามารถใช้เป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิต ได้แก่ การสร้างพัฒนาการความเจริญในแง่ของการพัฒนากำลังคน พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศนั้นเป็นส่วนรวมของมนุษยชาติ ทั้งนี้ก็เพื่อวิวัฒนาการที่ดีอยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์ในชีวิตหรือภาวะการณ์ที่นักการศึกษาเรียกว่า “การมีชีวิตที่ดี” (Good Life) แต่ความมุ่งหวังดังกล่าวจะสำเร็จหรือเป็นจริงได้หรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการปัจจัยสำคัญก็คือ “การมีสถาบันการศึกษาและครูอาจารย์ที่มีคุณภาพดี” คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เปิด

สอนทางด้านนิเทศศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ นับจนถึงปัจจุบันได้ผลิตบัณฑิตสาขา นิเทศศาสตร์ออกไปทำงานยังหน่วยงานต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จากการสำรวจภาวะการณ์หางานทำของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๔๕-๒๕๔๖ พบว่า บัณฑิตมีงานทำเฉลี่ยร้อยละ ๖๐ การที่บัณฑิตนิเทศศาสตร์ไม่มีงานทำถึงร้อยละ ๔๐ ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากหลายประการด้วยกัน และสาเหตุประการหนึ่งที่สำคัญซึ่งน่าจะมีผลมาจากคุณลักษณะของบัณฑิตเหล่านั้นยังไม่ตรงกับความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ว่าต้องการบัณฑิตนิเทศศาสตร์ที่มีลักษณะและคุณสมบัติอย่างไร โดยศึกษาคุณลักษณะทางด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านสมรรถนะความสามารถและทักษะการทำงาน ด้านคุณธรรม จรรยาบรรณและความประพฤติตลอดจนการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาแนวโน้มของการจ้างงานในอนาคตของหน่วยงานในตลาดแรงงานที่มีต่อบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ในการวางแผนและการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนของสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานในอนาคต เพื่อให้บัณฑิตนิเทศศาสตร์ได้ทราบข้อมูลเพื่อเตรียมตัว และสร้างเสริมประสบการณ์ที่จำเป็น อันจะเป็นประโยชน์

ต่อการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ทั้ง ๔ ประการ คือ

๑. จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

๒. ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย จัดทำตำราวิชาการ งานแปลและบทความทางวิชาการ

๓. บริการและส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงแก่ชุมชน

๔. ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและของประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ในทัศนะหรืออุดมคติของนายจ้าง ผู้บริหารองค์กร หรือ หน่วยงานต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน

๒. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ แนวคิด และแนวทางการผลิตบัณฑิตนิเทศศาสตร์ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน/ตลาดแรงงานโดยทั่วไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ที่หน่วยงานต้องการ มีดังนี้

๑. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการฝ่ายบุคคล ฝ่ายประชาสัมพันธ์ หัวหน้าหน่วย หัวหน้างาน

๒. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการฝ่ายบุคคล ฝ่ายประชาสัมพันธ์ หัวหน้าหน่วย หัวหน้างาน จำนวน ๓๐๐ คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

๓. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ตัวแปรอิสระประกอบด้วย

๓.๑.๑ เพศ

๓.๑.๒ อายุ

๓.๑.๓ ตำแหน่ง

๓.๑.๔ ประสบการณ์การทำงาน

๓.๑.๕ ระดับการศึกษา

๓.๑.๖ ความรู้ความสามารถ

พิเศษ

๓.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงานต้องการ จำแนกเป็น ๓ ด้าน คือ

๓.๒.๑ ด้านศาสตร์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ที่ดี

๓.๒.๒ ด้านศิลปะความสามารถและสมรรถนะในการทำงานนิเทศศาสตร์ที่ดี

๓.๓.๑ ด้านศีลธรรมจรรยาบรรณนักนิเทศศาสตร์ที่ดี

วิธีการวิจัย

การวิจัยการศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงานต้องการ ได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่หน่วยงานต้องการ

๒. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

๓. นำผลที่ได้จากการศึกษาในข้อ ๑-๒ มาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพอใจการทำงานและการจ้างงานบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีของหน่วยงานในตลาดแรงงาน

ตอนที่ ๔ เป็นข้อเสนอแนะสำหรับสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

๔. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๖

๕. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ประโยชน์ของการวิจัย

๑. เพื่อทราบคุณสมบัติของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏที่ตลาดแรงงานหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนต้องการ

๒. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ของสาขาวิชานิเทศศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๓. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและดำเนินการจัดกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีต่อไป

๔. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ให้รัดกุม เหมาะสม มีประสิทธิภาพและทันสมัย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและในอนาคตยิ่งขึ้น

๕. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ผู้สอนสาขาวิชานิเทศศาสตร์ ในระดับปริญญาตรี ได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร และแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

นิเทศศาสตร์ให้เหมาะสมกับสังคมต่อไป

๖. เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ (Supervision) ให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพแก่นักศึกษาและบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงานต้องการ มีดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุดคือ เพศหญิง (ร้อยละ ๖๕.๐) ส่วนใหญ่มีอายุ ๑๘-๓๐ ปี (ร้อยละ ๕๕.๖) ส่วนใหญ่ ตำแหน่งอื่น ๆ (ร้อยละ ๕๕.๓) ประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่ ๔-๘ ปี (ร้อยละ ๔๐.๓) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ ๗๔.๐) ส่วนใหญ่มีความสามารถพิเศษใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ (ร้อยละ ๒๕.๐)

๒. ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากลำดับมากไปหาลำดับน้อย คือ ด้านศีลธรรมจรรยาบรรณนักนิเทศศาสตร์ที่ดี (ค่าเฉลี่ย ๔.๓๖) รองลงมา คือ ด้านศิลปะความสามารถและสมรรถนะในการทำงานนิเทศศาสตร์ที่ดี (ค่าเฉลี่ย ๔.๐๔) และด้านศาสตร์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ที่ดี (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๘)

๓. ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงานต้องการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า

๓.๑ คุณลักษณะของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการ ด้านศาสตร์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ที่ดี อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๘) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลุ่มตัวอย่าง โดยเรียงจากลำดับมากไปหาลำดับน้อย คือ (๑) มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และพิมพ์ได้ดี (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๕) (๒) มีการแสวงหาความรู้นิเทศศาสตร์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย ๓.๘๓) (๓) มีความรู้ตรงศาสตร์นิเทศศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๕) (๔) มีความสามารถใช้เครื่องมือสื่อสารทางด้านนิเทศศาสตร์ได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๓) (๕) มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ และมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานและบริหารบุคคล (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๖) (๖) มีความรู้ความสามารถในการวิจัยและการวางแผน (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๓) ตามลำดับ

๓.๒ ในภาพรวมของคุณลักษณะของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการ ด้านศิลปะความสามารถและสมรรถนะในการทำงาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๐๔) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลุ่มตัวอย่างโดยเรียงจากลำดับมากไปหาลำดับน้อย คือ (๑) มีความสามารถในการประสานการทำงานเป็นทีมเพื่อประสิทธิผล (ค่าเฉลี่ย ๔.๑๑) (๒) มีความสามารถด้านการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี มีความสามารถเป็นผู้นำและรู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (ค่าเฉลี่ย ๔.๐๘) (๓) มีความสามารถในการ

ด้านการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแก้ไข (ค่าเฉลี่ย ๔.๐๖)

๓.๓ ในภาพรวมของคุณลักษณะของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ที่หน่วยงานต้องการด้านศิลปะความสามารถและสมรรถนะในการทำงาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๔.๐๔) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลุ่มตัวอย่างโดยเรียงจากลำดับมากไปหาลำดับน้อย คือ (๑) มีความสามารถในการประสานการทำงานเป็นทีมเพื่อประสิทธิผล (ค่าเฉลี่ย ๔.๑๑) (๒) มีความสามารถด้านการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี และมีความสามารถเป็นผู้นำและรู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (ค่าเฉลี่ย ๔.๐๘) (๓) มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแก้ไข (ค่าเฉลี่ย ๔.๐๖)

๔. แนวโน้มของความพอใจการทำงานและการจ้างงานบัณฑิตนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงานต้องการ ซึ่งมีคำถาม คือ หน่วยงานของท่านขณะนี้ มีบัณฑิตนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีประจำทำงานอยู่หรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบมี (ร้อยละ ๖๓.๓) ท่านพอใจพฤติกรรมปฏิบัติงานของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมากน้อยเพียงใด ส่วนใหญ่มีความพอใจระดับปานกลาง (ร้อยละ ๔๕.๓) ปัจจุบันหน่วยงานของท่านมีความประสงค์จะรับบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเข้าทำงานหรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบรับ (ร้อยละ ๘๕.๓)

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงานต้องการ แยกออก ดังนี้ (๑) ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการวิเคราะห์งาน ความสามารถในการวางแผนและบริหารงาน ความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา ความสามารถในการประเมินผลงาน (สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์, ๒๕๔๕, หน้า ๗๘) (๒) ความรู้ความสามารถในวิชาการที่เรียนมา เช่น ความรู้ในการสร้างสรรค์โฆษณา ความรู้ในการเขียนบทโฆษณา ความรู้ทางคอมพิวเตอร์ ความรู้ทางการตลาด ความรู้ภาษาอังกฤษ ความสามารถในการติดต่อกับลูกค้า และความสามารถในการนำเสนองานโฆษณา (๓) บุคลิกภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความอดทน ใฝ่เรียน ความมีมนุษยสัมพันธ์ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตรงต่อเวลา มีความคล่องแคล่วว่องไว นอกจากนี้แล้วต้องมีใจรักในอาชีพ ต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิเทศศาสตร์มาก่อน มีผลงานหรือกิจกรรมระหว่างที่ศึกษามาแสดงให้ดูประกอบการพิจารณารับสมัครเข้าทำงาน มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ กราฟฟิค มีความรู้ด้าน Direct Marketing มีความรู้

ด้านโฆษณาและธุรกิจระหว่างประเทศ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความยืดหยุ่นในการทำงาน มองโลกในแง่ดีและมีอารมณ์ขัน ทันโลกทันเหตุการณ์ มีวิสัยทัศน์ มีจรรยาบรรณ และความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับ คุณิ หิรัญรักษ์ และกันทิมา ชนะโสภณ (๒๕๔๙) พบว่าหน่วยงานต่าง ๆ ต้องการรับบัณฑิตนิเทศศาสตร์เข้าทำงานในอนาคต คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๒ และมีโครงการจะรับเพิ่มอีก ๒-๓ ปีข้างหน้า คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๐ ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวเลขในปัจจุบันมีแนวโน้มจะรับเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะปัจจุบันการแข่งขันทางธุรกิจมีความเข้มข้นมากขึ้น สื่อในการประชาสัมพันธ์ก็มีความหลากหลายและข้อมูลข่าวสารในการชักจูงกลุ่มเป้าหมายหรือผู้บริโภคให้มาซื้อสินค้าหรือมาใช้บริการก็มีมากเช่นเดียวกัน ความแตกต่างในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่โดดเด่นเพื่อให้สื่อเหล่านั้นน่าสนใจกลุ่มเป้าหมายได้ จึงจำเป็นต้องใช้นักนิเทศศาสตร์มืออาชีพ ซึ่งทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีมากขึ้น ต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่มีอยู่ซึ่งจะมีผลต่อ

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการที่พบว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่หน่วยงานต้องการ ส่วนใหญ่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนและตลาดแรงงานทั่วไป เห็นคุณค่าและประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งข้อเสนอแนะโดยภาพรวมแล้ว ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสามารถรอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะ (Skills) และสมรรถนะในการใช้เครื่องมือเฉพาะวิชาชีพทั้งเก่าและใหม่ได้อย่างดี และพร้อมที่จะนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่องานสูงสุด การที่บัณฑิตจะมีความรับผิดชอบต่องาน ตั้งใจเรียนรู้งานใหม่ ๆ พัฒนาดน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมและมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งทั้งหมดนี้คือคุณลักษณะสำคัญและจำเป็นอันเป็นความคาดหวังของหน่วยงานที่ต้องการ

บรรณานุกรม

- กาญจนา มณีแสง. (๒๕๒๒). หลักการวิจัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จุมพล สวัสดิการ. (๒๕๒๐). หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สุวรรณภูมิ.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. (๒๕๓๐). บทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: ทพวงมหาวิทยาลัย.
- ประมะ สตะเวทิน. (๒๕๓๓). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- ประมวล เสนาฤทธิ์. (๒๕๒๕). คนอย่างไรที่นายจ้างต้องการ. กรุงเทพฯ: กองแผนงาน
กรมอาชีวศึกษา.
- เมตตา กฤตวิทย์ และคณะ. (๒๕๓๐). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (๒๕๓๘). ธุรกิจทั่วไป. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- วิรัช อภิรัตน์กุล. (๒๕๓๖). การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลวรรณ ทองประยูร. (๒๕๓๑). ประสิทธิภาพและบทบาทในการทำงานของบัณฑิตคณะ
บริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นัทมน สีนานูเคราะห์. (๒๕๓๖). คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่คาดหวังของนักข่าว
เศรษฐกิจ ในทัศนะของนักข่าวเองและบรรณาธิการข่าว. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหา
บัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนีย์ ทิดาราม และคณะ. (๒๕๓๑). สถิติและการวิจัยสื่อสารมวลชน. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อรุณีประภา หอมเสริมฐี. (๒๕๓๕). การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อำนวยการวิทย์ ชูวงษ์. (๒๕๓๕). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.

Best, N. (1973). *Research in education*. New Delhi: Prentice-Hall of India.

Bormann, E.Q. (1965). *Theory and research in the communicative arts*. New York:
Holt, Rinehart and Winston.

Griffiths, D. (1981). *Administrative theory*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.

Newson, D. & Scott, A. (1976). *This is PR : The realities of public relations*.
Belmont, CA: Watworth Publishing.

Whitney, F. C. (1975). *Mass media and mass communication*. Iowa: C. Brown
Company.